

Bosettingsprisen 2016

IMDi Vest nominerer Bergen kommune

IMDi Vest nominerer Bergen kommune som kandidat til bosettingsprisen 2016. Arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger i Bergen kommune preges av god faglig kvalitet og forankring.

Nøkkeltall

Befolkning (per 3.kvartal 2016)	
Antall innbyggere i 2016	278 951
Andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	14,3 %

Bosetting	2015	2016	2017
Anmodning (enslige mindreårige i parentes)	350 (25)	720 (160)	640 (60)
Vedtak (enslige mindreårige i parentes)	350 (25)	720 (160)	
Bosetting (enslige mindreårige i parentes)	355 (26)	636 (66)	

Kommunen har gjort en ekstraordinær innsats for å bosette mange flyktninger i 2016

Bergen kommune ble anmodet om å bosette 350 flyktninger inkludert 25 enslige mindreårige i 2015. Kommunen ble opprinnelig anmodet om å bosette 450 inkludert 35 enslige mindreårige for 2016. Grunnet de høye ankomstene av asylsøkere, og det oppjusterte behovet for flere bosettingsplasser ble kommunen anmodet om å øke vedtaktstallene sine til 720 inkludert 160 enslige mindreårige. Kommunen har fattet vedtak i tråd med IMDis anmodning.

Bergen kommune har jobbet systematisk og godt med å øke kapasiteten ved introduksjonscenteret for flyktninger, samt kapasiteten ved Nygård skole og introduksjonsprogrammet. Dette har vært ett sentralt arbeidsområde for kommunen da de i løpet av få år har økt antall bosettingsvedtak med nesten det dobbelte.

Bergen kommune har også stilt seg positivt til å bosette flere personer med behov for særlig oppfølging som følge av helseutfordringer. Dette gjelder også personer som vil ha behov for tilrettelegging for resten av livet, og som i noen tilfeller ikke vil klare å komme ut i arbeidslivet. Variasjonen av hvem som bosettes i Bergen kommune (en stor andel enslige voksne) og antall bosatte som har behov for særlig oppfølging innebærer at kommunen gjør en god jobb med introduksjonsprogrammet, og at introresultatene ikke nødvendigvis viser nyansene i det gode arbeidet som kommunen gjør. Bergen kommune har landets største introduksjonsprogram.

Bergen kommune har også omorganisert og økt kapasiteten i arbeidet med enslige mindreårige. De har gode og mangfoldige bo- og oppfølgingstiltak for gruppen. De har en tilstrekkelig tiltaksvifte som gjør de rustet til å ta imot enslige mindreårige i alle aldre, og med ulike behov for oppfølging. De jobber aktivt med fosterhjemsrekruttering, og bosetter både fra omsorgssentre og fra mottak for enslige mindreårige.

Systematikk i arbeidet med boligfremskaffelse i Bergen kommune

Bergen kommune jobber systematisk med boligfremskaffelse for å kunne innfri eget vedtaket om bosetting av flyktninger. De fleste som bosettes i Bergen bor i private utleieboliger, enten ved at de selv finner en bolig eller at kommunen kobler en privat utleier til aktuelle flyktninger. Noen blir også bosatt i kommunale utleieboliger.

For å imøtekomme det økende behovet for boliger har Bergen kommune gjort satset på følgende tiltak:

Avtalt selvbosetting

Bergen kommune har i samarbeid med IMDi Vest utviklet en ordning der flyktninger selv kan finne bolig i kommunen. Denne ordningen ble tidligere omtalt som "private leiekontrakter" og innebærer at flyktingene selv finner bolig på det private leiemarkedet før det gjøres avtale om bosetting. Dette omtales nå som avtalt selvbosetting. Dette er en ordning vi har hatt gode rutiner på siden 2012, men arbeidet er i løpet av årene blitt mer satt i system og profesjonalisert. I 2016 ble 213 personer registrert som bosatt ved hjelp av avtalt selvbosetting i Bergen kommune.

Bergen Bidrar – kontaktsenter for henvendelser om utleie av bolig og frivillig arbeid knyttet til flyktninger

Høsten 2015 etablerte Bergen kommune ett eget kontaktsenter for henvendelser om utleie av boliger og frivillig arbeid knyttet til flyktninger. Dette for å kunne imøtekomme behovet for ytterligere boliger på det private leiemarkedet, samt å kunne systematisere arbeidet mellom frivillige som ønsker å bidra i arbeidet med både bosetting og integrering av flyktninger gjennom å være en aktiv informasjonskanal i arbeidet med inkludering av flyktninger i Bergen. Det gjelder både i forhold til asylmottak og flyktninger som bosettes i Bergen.

Kontaktsenteret heter Bergen Bidrar og er organisert under Introduksjonscenteret for flyktninger.

Dette arbeidet må sees i sammenheng med Bergen kommunes kommunens fokus på å være en inkluderende by, og en del av Handlingsplan for inkludering og mangfold 2012-2015. Planen er nå igjen til revidering.

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/byradsavd-for-sosial-bolig-og-inkludering/9130/9132/7666/article-131510>

Planmessig og langsiktig bosettings- og integreringsarbeid

Bergen kommune har et godt planverk som ivaretar mangfoldsperspektivet i kommunen. Arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger er forankret hos politisk og administrativt ledelse og alle berørte etater i kommunen. Fokus på innvandrers-/mangfoldsperspektiv er noe en kan finne igjen i det ordinære planarbeid for kommunen.

Under fremkommer noen eksempler:

Arbeidsmarked og diskriminering

Ett særlig viktig arbeid finner en i handlingsplanen for likestilling, inkludering og mangfold 2013-2016: Fremtidens arbeidsplass. Planen gjelder for perioden 2013 til 2016, men mål og tiltak vil også ha betydning ut over den kommende fireårsperioden. Bystyret påpeker at saksfeltet krever en langsiktig innsats. De grep som tas i dag vil danne et grunnlag for likestilling og inkludering i fremtiden. Arbeidet med handlingsplan for fremtidens arbeidsplass er planlagt videreført.

([https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00170/Fremtidens arbeidsp_170567a.pdf](https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00170/Fremtidens_arbeidsp_170567a.pdf))

LHBTI

I den forbindelse med en videreføring av handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold trekkes frem behovet for også å inkludere en styrking innenfor LHBTI-området. Bergen kommune er en del av Rainbow Cities Network, dette er ett nettverk av byer som jobber for å skape trygge byer for mennesker som er forfulgt på grunn av seksuell identitet eller kjønnsuttrykk. Bergen er en pådriver i dette arbeidet. I plan for kjønns- og seksualitetsmangfold Regnbuebyen Bergen er fokus på innvandrerbefolkningen, og særlig kompetansefokus for bosetting og inkludering av LHBTI-flyktninger fremhevet. Bergen kommune sier også at de er positive til å bosette flyktninger som er i en sårbar situasjon på grunn av deres seksuelle orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk. Dette arbeidet er på gang nå.

(https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00288/Regnbuebyen_Bergen_288244a.pdf)

Psykisk helsearbeid

Bergen bystyre vedtok oktober 2016 en plan for psykisk helse 2016-2020: Gode liv i et inkluderende samfunn. I denne planen vil det bli redegjort for status for det psykiske helsearbeidet for voksne i Bergen kommune pr juni 2016, og hvilke utfordringer som ligger foran i de kommende fem årene. Planen oppsummeres i målsettinger som skal være styrende for utviklingen av de psykiske helsetjenestene frem mot 2020. Arbeid med innvandrerbefolkningen er inkludert inn i denne planen, og innebærer ett fokus på samordning av tjenesteapparatet, forebyggingsperspektiv, grundigere kartlegging, ett bredt perspektiv på psykisk helse på individnivå.

I den forbindelse så har Bergen kommune ansatt to psykologer som skal ha ett særskilt fokus på bosatte flyktninger. De er ansatt ved introduksjonssenteret, men er den del av fagfellesskapet for Senter for krisepsykologi.

De jobber i ett forebyggende perspektiv, blant annet ved å undervise om vanlige psykologiske reaksjoner på belastende og skremmende hendelser. Psykologene leder grupper, utvikler kartleggingsverktøy, gir opplæring og veiledning samt har individuelle samtaler.

(https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00286/Plan_for_psykisk_he_286471a.pdf).

Barnefattigdom

Bergen bystyre vedtok Handlingsplan mot fattigdom med særlig vekt på barnefamiliers situasjon ble vedtatt i bystyret. Planen beskriver de grunnleggende årsakene til fattigdom og fremhever en rekke tiltak og strategier for å motvirke fattigdom og konsekvenser av fattigdom. Spesielt ønsker byrådet å vektlegge arbeidet med inntektssikring gjennom arbeid og arbeidskvalifisering. Det er ett særskilt fokus på barn av innvandrerfamilier i handlingsplanen. Dette grunnlegges ved å vise til at gruppen er overrepresentert blant fattige barn i Bergen, samtidig som kommunen har fattet politisk vedtak om å bosette et økt antall flyktninger. Kvalifisering og arbeidsmarkedsfokus er sentralt i dette arbeidet.

(https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00286/Handlingsplan_mot_f_286530a.pdf)

Gode eksempler

Eksempler på tiltak som har fungert positivt for å effektivisere bosettingsvedtaket i Bergen kommune er opprettelsen av Bergen Bidrar. I tillegg til å være ett kontaktsenter knyttet til private leiekontrakter har det som målsetting å også være en sentral informasjonskanal knyttet til også det integrerings- og inkluderingsmessige. Bergen Bidrar er et kontaktsenter som samordner, koordinerer og viderefremidler tilbud til flyktninger i Bergen. I tillegg samordnes og formidles henvendelser på frivillig arbeid eller fritidstilbud med formål å inkludere flyktninger.

Bergen kommune har en god forankring av både bosettings- og integreringsarbeid i sitt ordinære planverk. Vi ønsker å trekke frem arbeidet som gjøres innenfor psykisk helsearbeid inn som ett eksempel. Dette er en generell kommuneplan for psykisk helsearbeid, hvorpå mangfoldsperspektivet trekkes inn som en naturlig del av planverket. Hvorpå konkret tiltak var å ansette to psykologer, med ett særskilt fokus på forebygging og kartlegging.

Kontaktpersoner:

Leder ved introduksjonssenteret i Bergen

Grethe Baldersheim

Telefon 55567960 / mobil 40918795

E-post: Grethe.Baldersheim@bergen.kommune.no

Ordfører Marte Mjøs Persen

Telefon: 55 56 64 67

E-post: ordforeren@bergen.kommune.no

Regiondirektør IMDi Vest

Ohene Aboagye

Telefon: 90 72 12 39

E-post: oab@imdi.no